

Tiedoksi lupajaostolle Pohjois-Karjalan Ely-keskuksen lausunto Mätäsvaaran vanhan molybdeenikaivosalueen vuosien 2021-2022 selvitysten edustavuudesta ja kattavuudesta sekä jatkotoimenpiteistä

Kaupunginhallituksen lupajaosto 02.03.2023 § 21
213/11.03.04.00/2021

Valmistelija Ympäristönsuojelusihteeri

Lieksan Mätäsvaaran vanhalla molybdeenikaivoksella tehtiin vuosien 2021–2022 aikana osana Pirkanmaan ELY-keskuksen koordinoimaa Kajak-hanketta ympäristöselvityksiä, joissa selvitettiin alueen ympäristön nykytilaa sekä arvioitiin kaivoksen rikastushiekka-alueelle läjitetyn jättehiekkan laatu ja sen vaikutuksia ympäristöön. Vuosina 1939–1947 toimineen Mätäsvaaran entisen molybdeenikaivoksen alueella ei ennen ollut tehty kattavaa selvitystä ympäristön tilasta tai kaivannaisjätteen ominaisuuksista.

Lieksan kaupungin omistama vanhan molybdeenikaivosalueen rikastushiekka-alue toimii nykyisin kesätapahtumien parkkipaikkana ja on lähialueen asukkaiden virkistyskäytössä. Vanhaan avolouhokseen on rakennettu kaivosnäyttämö, joka on edelleen toiminnassa. Rikastushiekka-alueen luoteispuolella on vakituista asutusta, lähimmillään noin 130 metrin etäisyydellä. Alueelle on jäänyt kaivostoiminnan aikaisia rakennuksia, joista on jäljellä lähinnä betonisia raunioita. Rikastushiekka-alueita ympäröivät alueet ovat pääosin metsä ja maatalouskäytössä olevia alueita.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 on tullut voimaan 7.9.2020, jossa Mätäsvaaran kaivosalue on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Tutkimuksissa selvitettiin jättehiekkan ominaisuuksia ja haitta-ainepitoisuuksia, jättehiekkan alapuolisen maaperän tilaa, alueen pohja- ja pintaveden tilaa sekä alueen ilmanlaatua.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tarkastanut Envineer Oy:n 20.1.2023 laatiman (Kajak-kohde, Mätäsvaaran vanha molybdeenikaivos, Lieksa, ympäristöselvitykset 2021–2022) ympäristöselvitysraportin. Pohjois-Karjalan ELY-keskus toteaa lausuntonaan raporttiin perustuen, että Mätäsvaaran vanhan molybdeenikaivosalueen rikastushiekka-alueella tehdyt selvitykset ovat edustavia ja riittävän kattavia. Lisäksi selvityksen perusteella tehdyt johtopäätökset ovat oikeat.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan alueella tehtyjen ympäristötekniisten tutkimuksien ja -selvityksien edustamalle alueelle ei kohdennu riskienhallinta-, kunnostus- tai jatkotoimenpidetarvetta nykyisellä maankäytöllä. Kohdealueen tai sen vaikutusalueen maankäytön muuttuessa tulee maaperän puhdistustarve arvioida uudelleen. Mikäli vanhan rikastushiekka-alueen rikastushiekkaa aiotaan hyödyntää nyt puheena olevan alueen ulkopuolella esimerkiksi maanrakennuskohteissa, tulee rikastushiekkan sisältämät haitalliset aineet selvittää ennalta ja materiaalin soveltuvuus hyötykäyttökohteeseen varmistaa. Lisäksi todettakoon, että rikastushiekka on jätettä, jonka hyötykäyttö edellyttää ympäristösuojelulain (527/2014) tarkoittamaa ympäristölupaa.

Esittelijä	Ympäristönsuojelusihteeri
Päätösehdotus	Lupajaosto merkitsee Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnon tiedoksi.
Päätös	Lupajaosto merkitsi Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunnon tiedoksi.
Lisätietoja	Ympäristönsuojelusihteeri Tuula Tirronen, p. 040 1044 795, tuula.tirronen(at)lieksa.fi